

1910
N° 2

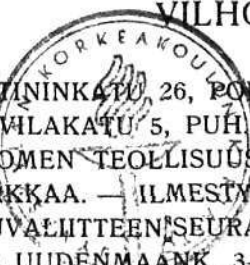
**RAKENNUSTAIIDETTA, HUONESI-
SUSTUSTA, TAIDETEOLLISUUTTA
MAALAUSTA JA KUVANVEISTOA**

9^s
**VUOSI-
KERTA**

TOIMITUS:
VÄINÖ VÄHÄKALLIO,
Y. M., Y. M.

JULKAISIJA:
VILHO PENTTILÄ.

TOIMITUSPAIKKA: KONSTANTININKATU, 26, PORRAS F. 2 KERR.
PUH. 75 02. KONTTORI: HUHLAKATU 5, PUH. 6 44, AVOINNA
4—6 i. p. POSTIOSOITE: SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN KOTI-
TAIDE. TILAUSHINTA 9 MARKKAA. — ILMESTYY 12 NUMEROA
VUODESSA VÄHINTÄIN 30 KUVALIITTEEN SEURAAAMANA. KOTI-
TAITEEN ILMOITUSTOIMISTO UUDENMAANK. 3—5. PUH. 44 66.

RIKSI-LEVYT

ainoastaan soveltuvat huoneustojen järjestelyyn sekä uusissa että vanhoissa rakennuksissa; sillä ainoastaan niistä saa pikaisesti ja halvalla vahvan ääntä eristävän väliseinän tai ovireijäntukon, jonka tarpeen vaatiessa voi ilman aineen hukkaa poistaa eli muuttaa toiseen paikkaan.

OSAKEYHTIÖ RIKSI-LEVYT

Mikonkatu 19. Telefooni 29 40.

Huolenpito tulevaisuudesta on sivistyksen laki.

Henkivakuutus

on paras keino yksityisille osottaa huolenpitoaan tulevaisuudesta.

FENNIA,

Turussa, myöntää huokeilla vakuutusmaksuilla ja edullisilla ehdoilla kaikenlaisia

henkivakuutuksia.

Suomen Väri & Vernissatehdas Osakeyhtiö

Etelä Esplanadinkatu 8 Puhelin 85 Helsinki Haaraosastoja: Porissa, Viipurissa, Turussa ja Tampereella

S. WUORIO

UNIONINKATU 30 ■ ■ ■ HELSINKI

MAALARILIIKE JA
TAPETTIKAUPPA

Helsingin Sementti & Asfalttiliike

tekee asfaltti-, sementti- ja rautabetonitöitä.

== Täydellisiä kustannusarvioita maksutta. ==

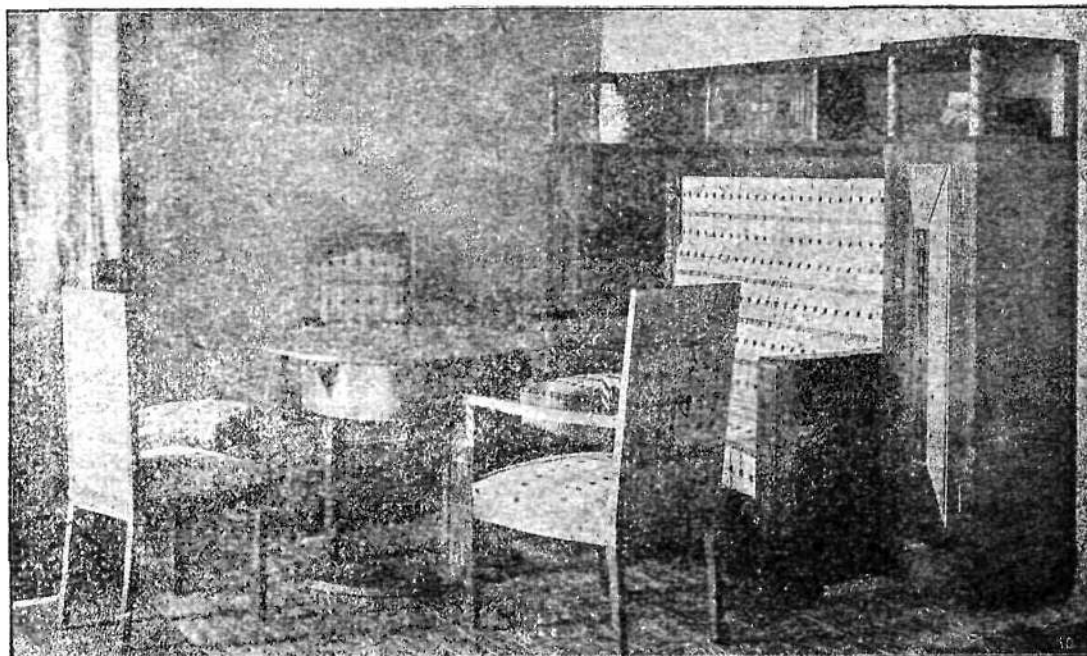
Tehtaankatu 22.

Puhelin 40 03.

R. MELLIN

KULTASEPPÄ

Valmistaa kaikellaista
kulta- ja hopeasepäntöitä.

N. BOMAN'IN

Höyrypuusepäntehdas

== TURKU. ==

Näyttelyhuoneistot:

HELSINGISSÄ: Mikokatu 4.

TURUSSA: Linnankatu 47.

VIIPURISSA: Katarinankatu 6.

PIETARISSA: Nadeschdinskaja 17.

MOSKOVASSA: Petroffka 10.

Tehtaat:

TURUSSA ja KUOPIOSSA.

Sähkö- Henkilö- ja Tavara- HISSEJÄ

toimitetaan edullisimmin

Toiminimen

Luth & Roséns Elektriska Aktiebolag

Hissi osastosta

Tukholmassa.

Pääasiamiehet Suomessa:

A.-B. Axel von Knorring'in Teknillinen Toimisto

HELSINKI. — Länsi Ranta N:o 6. — Puh. 9 96.

Sähkösanoma osote: „MASKINAXEL“.

Neljän kuukauden kuluessa seur. myynnit sovitettut:

O.-Y. „Aquila“, Helsinki
O.-Y. „Union“, „
O.-Y. „Apolo“, „ (10 hengelle)
Uutisrakennus Yrjönkatu 8—10 (2 kpl.)
Ylioppilaskunnan uusi talo.

Suomen Puuseppäin Kauppa- ja Teollisuus O. Y.

Valmistaa ja myy niin hyvin tilaajan kuin omien piirustusten mukaan kaikkia rakennus- ja huonekalualaan kuuluvia töitä.

Hinnat huokeat. Teokset palkitut monissa eri näyttelyissä, viimeksi v. 1908 kultametallilla kansainvälisessä näyttelyssä Pietarissa.

Kustannusarvioita ynnä muita selityksiä tehdään vaadittaissa huolellisesti ja nopeaan.

Tehdas Eerikinkatu 54. Puh. 48 41.

Huonekalunäyttely L. Heikinkatu 14. Puh. 26 00.

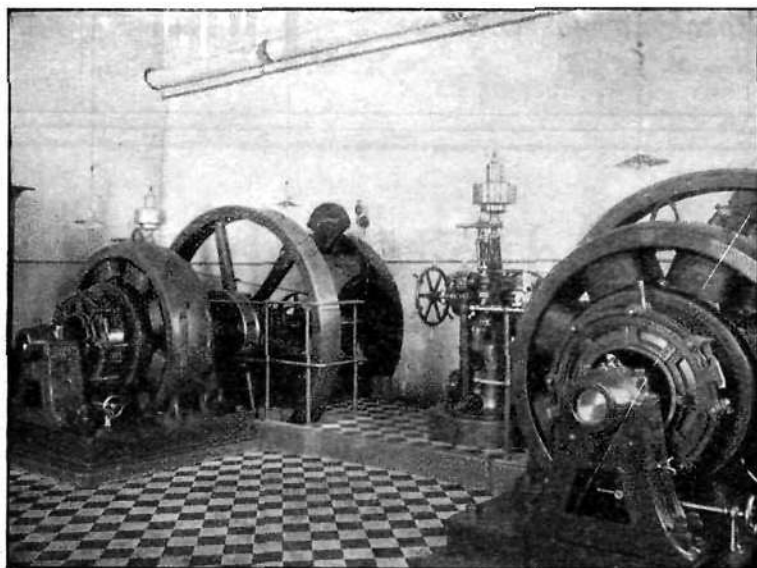
AKTIEBOLAGET

GOTTFR. STRÖMBERG

OSAKEYHTIÖ

Sähköliike & Dynamokonetehtas

HELSINKI

Suorittaa kaikenlaisia sijoituksia. Kaikenlaatuksia, sekä henkilö- että tavarankuljetushissejä, Sähkömoottoreita, Sähkölaitteita höyryturpiineilla, höyrykoneilla tai imukaasumootoreilla.

Puhelimet 7 24 — 51 80 — 2 73.

}Kustannusarvioita pyydetäissä.

Suurin valikoima
Taideteollisuuseksineitä

kuparista, messingistä, bron-
sista, raudasta, kristallista,
porseleinista ja fajansista

G. F. STOCKMANN
OSAKEYHTIÖLLÄ
HELSINGISSÄ

5 Herman Lindell 5

ERITYISLIKE

Taiteilija- ja
piirustusaineita

5 I. Henrikink. 5

5 HELSINKI 5

Helsingin Walimo Osakeyhtiö

Flemminginkatu 34

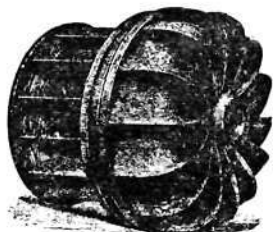
HELSINKI

Puhelin 38 70

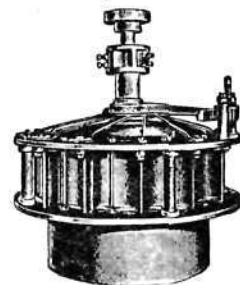
Valmistaa ja myy Kauppavalutavaroita kuten: Kamiineja, liesejä, silitysuuneja, peltejä, arinarautoja, kaakeliuunioveja, patoja, pannuja y. m.

Toimittaa kaikenlaisia Rakennusalaan kuuluvia valu- ja takotöitä kuten: balkongeja, ikkunan-kehysiä, kaidepuita, rautaportteja, rakennuspylväitä y. m., y. m.

Voimansiirtolaitteita, Lämpö- ja Viemärijohtoja, Raamisahoja, Myllylaitoksia, Turpiineja, Nostokoneita, Vesijohtokoneita kuten: Kaivonrenkaita, Vesisiilejä, Putkia, Muhveja y. m., y. m.

**Rauta- ja Metallivalimo, Konetehtas,
Nikkelöimis- ja Kuparoimislaitos.**

„Suomi“

Polttakaa Savukkeitamme!

Suomalainen Tupakkatehdas O.-Y.
Helsinki.

„Panu“

Sörnäisten Puuseppätehdas Osakeyhtiö

suosittelee
töitään.

Vallgård N:o 6.

Puhelin 2 81.

„KOTIKULTTUURISTA.“

otitaiteen viime numerossa oli Birger Brunilan kirjoittama artikkeli saksalaisesta arkkitehdista Hermann Muthesiuksesta; sen lukijoille lienee tervetullut selostus eräästä Muthesius' en lentokirjasta „Wohnungskultur“, joka koskettaa tätä aikamme polttavaa kysymystä ja osoittaa samalla, että Muthesius on myös terävä ja tyylikäs kirjailija eikä ainoastaan etevä arkkitehti. Kirjoittajan lähtökohtana ovat tosin Saksan olot, mutta kuten seuraavasta näkyy, pitää moni kohta hyvin paikkansa meilläkin, sillä asema on pääpiirteissään sama täällä kuin Saksassa. Me olemme nuorena kansana ikämme kaiken olleet saksalaisen vaikutuksen alaisia, eikä seurauksia voi suinkaan aina merkitä voittopuolelle. Tieteessä ja liike-elämässä tämä vaikutus on edelleen syvästi tuntuva, taiteista ovat kuvaamataiteet enin siitä vapautuneet, arkkitehtuuri ehkä vähin. Mutta myönnämme että viimeainittua ovat määräämässä semmoiset tärkeät tekijät kuin samanluontoiset ilmasto-, asuma- ja maasuhteet, rakennusaineet j. n. e. Tämä huomautus vain ohimennen.

Seuraavassa annamme Muthesiukselle itselleen suunvuoron, missä sopii.

Kirjoittaja huomauttaa aluksi siitä vilkkaasta harrastuksesta, joka Saksassa 90-luvun puolivälissä heräsi taidetta kohtaan, ja johon Konrad Langen suurta huomiota herättäneellä kirjalla „Rembrandt als Erzieher“, oli välitön ansio. Ennen muuta kohdistui tämä harrastus „dekoratiiviseen taiteeseen“, jossa nuori polvi nyt muutamassa vuodessa panee toimeen todellisen vallankumouksen. Viime vuosisadan viisi, kuusi viimeistä vuotta ovat kuohumisen, käymisen ja kuumeisen työskentelyn vuosia, „uuden tyylin“ piti syntyä tästä kaaoksesta. Darmstadtin taiteilijakolonian näyttelystä 1901 suuri yleisö ensi kerran sai käsityksen siitä mihin pyrittiin ja mitä oli saavutettu. Tämä näyttely oli liikkeen *teoreettinen* voitto. Käytännöllinen voitto osoittautui paljo vaikeam-

maksi. Liikkeen päämääränä oli asuntomme uudesti-muodostaminen ja tämä reformi koko laajuudessaan ei suinkaan ole kädenkäänteessä tehty.

Uusi sisustustaide jäi nimittäin pelkäksi *taiteilijataiteeksi*; ne jotka halusivat uudenaikaisen sisustuksen palkkasivat jonkun arkkitehdin, joka tietysti sommitteli huoneet semmoisiksi kuin hänen makunsa vaati, eikä asukkaan maun mukaisiksi. Tilataan valmiita huoneita kuin tauluja tahi kuvapatsaita. Huone ei ole ilmaus asujan persoonallisuudesta, vaan asuja saa mukautua, mikäli voi, huoneen s. o. taiteilijan yksilöllisyyden mukaan. Asia tosin paranee senkautta, että tilaaja tietysti yleensä kääntyy sen taiteilijan puoleen, jonka taide häntä miellyttää, mutta tällainen taiteilijataide ei voi ratkaista koko kansan „kotikulttuuri“-kysymystä.

Syystä voi kysyä onko edes tällainen yksilöllisesti väritetty, enemmän tai vähemmän taiteellisissa hienouksissa mässäävä ympäristö hyödyllinen nykyajan *työtätekevälle* ihmiselle. Goethe, jolta olemme kuulleet niin monta viisauden sanaa, sanoo: „Huone, jossa on mukavat, aistikkaat huonekalut, johtaa minut pois ajattelemisesta ja tuudittaa miellyttävään passiivisuuden tilaan. Ellei nuoruudestaan ole tottunut siihen, ovat kauniit huoneet ja elegantit sisustukset vain ihmisiä varten, joilla ei ajatuksia ole eikä voi olla“. Toista on juhla- ja vierashuoneissa. Niiltä voimme todella vaatia tunnelmaa ja taiteellista sisustusta. Niissä on tämä uusi taide paikallaan. Sensijaan työ- ja arkihuoneet ovat luonteeltaan semmoisia, että rauhallinen vaatimattomuus on niiden paras koristus.

90-luvun liike ei ratkaissut asuntokysymystä. Asema on yhä sellainen että toisaalla tapaamme taiteilijataiteen, toisaalla taas karkean mauttomuuden.

Tyypillinen saksalainen asunto on yhä vielä sama niitä-näitä kuin viisikymmentä vuotta sitte. Mikä on synnä siihen, ettei uusi suunta ole vaikuttanut edes senkään verran hyvää kuin se kieltämättä olisi voinut, ettei Saksassa vielä ole kaupan niin solideja ja taiteellisia kankaita kuin Englannissa, ettei ole mitään vakaantunutta por-

varillista huonekalutyyppejä, etteivät edes värit ole niin puhtaita ja taiteellisia kuin voisivat olla, katsoen siihen, että juuri Saksa varustaa väriaineilla miltei koko maailman?

Syynä ovat tehtailijat ja välikauppiat. Yleisön maun määrää tavallisesti viime kädessä myymäpöydän takana seisova kauppa-apulainen, ja hän tekee sen parilla taikasanalla, jotka säännöllisesti ratkaisevat ostajan vaalin. „Tämä on modernia, tämä on viimeinen uutuus, tämä kaikkein uusin muoti!“ Kas siinä ne taikasanat! Yleisö tahtoo viimeistä Neuheitiä, modernia, hypermodernia — antakaa siis sille mahdollisimman hyvää, soliidia, aistikasta modernin nimellä, niin se mielihyvällä ottaa sen vastaan. Sillä yleisöä on kasvatettava, ja se ei käy päinsä elleivät taiteilijat, tuottajat ja kauppiat työskentele yhdessä. Mikä on todella hyvää, se kyllä pysyy muodissa, kun se kerran huomataan hyväksi. Morrisin tapetit (60-luvulta) ovat vielä yhtä haluttuja kuin 20 vuotta sitten, vieläpä enemmänkin; Walter Cranen ja G. F. A. Boyseyn tapetti- ja kangasmallit ovat tunnettuja ja arvossa-pidettyjä yli koko maapallon. Libertyn värit ovat jo lähes kaksi vuosikymmentä pysyneet samoina ja ovat yhä vielä kysytyimpiä. Ne ovat esimerkkejä, joita saksalainen taideteollisuus voi seurata!

Mutta mehän olemme tehneet Jugend-tyylin populaariksi, emmekä siis ole tehneet palvelusta taiteelle! huudahtavat saksalaiset teollisuudenharjoittajat. Tässä täytyy todella sanoa, että jälkimäinen villitys on ensimmäistä pahempi. Jugend-tyyli semmoisena kuin sen nyt näemme markkinoilla, on irvikuva sen alkuunpanijain parhaimmista aatteista, se on liioiteltu, kieroontasvanut, *muotosairas* tuote ja sen vaikutus on ollut hyvin epäterveellinen yleisön makuun ja kehitykseen.

Se seikka että toiselta puolen täydellinen mauttomuus, toiselta taas tämmöiset epäsuunnat valitsevat, osoittaa että yleinen kulttuuripohja on heikko. Sitä on ensin parannettava, ennenkuin sille mitään voi rakentaa.

Tässä luo kirjoittaja hauskan katsauksen saksalaisen yhteiskunnan kehitykseen viimeisten vuosikymmenien kuluessa:

Valtiollista yhdistymistä seurasi aivan aavistamaton taloudellinen nousuaika, joka loi uuden, äkkiä rikastuneen rahaylimystön. Tämä ylimystö tahtoi ympäröidä itsensä taiteella, kuten sukuylimystö oli tehnyt, ja sen taiteen tuli olla rikasta, loisteliasta, kauas-näkyvää, sillä nousukas maksaa mielihyvällä ne lisäkustannukset, jotka hän katsoo uuden „asemansa“ vaativan, voidakseen tarpeeksi arvokkaasti „edustaa“ itseään. Nämä „traditionittomat rikkaat“ kopioivat siis ilman muuta van-

hoja aristokratiaa tyylejä huoneustoissaan ja huonekaluissaan, rakensivat loistavia suurkaupunkilaisfasaadeja ja täyttivät asuntonsa kaikkien mahdollisten tyylien, suuntien ja aikojen tuotteilla. Mutta ne, jotka eivät olleet aivan yhtä rikkaita, koettivat pysyä mukana: ulkonäkö oli kaikin mokomin säilytettävä samanlaisena, joskin aine ja tekotapa olisi halvempaa, ja näin syntyi stukk- ja paperitaide. Jokainen kauppias kuin pankkiiri, asioitsija kuin tehtailija tahtoi herättää luottamusta rikkauteensa, tahtoi häikäistä, tahtoi „edustaa“. Ja nekin säädetyt, joilla tähän ei ollut edes näennäisesti pakottavaa syytä, kuten virkamiehistö ja upseeristö, seurasivat yleisen virran mukana. Saksan asema kadehtivien kilpailijain ympäröimänä, joka pakottaa sen turvautumaan rautaiseen militarismiin, voitokas sota ja monet muut seikat olivat upseeristolle antaneet täällä arvon ja merkityksen, jota sillä on tuskin missään muualla. „Eipä ihme siis, jos sen elämäntavat, käsitykset, seurustelumuodot tulivat määrääviksi kokonaisille kansanluokille, jos näiden korkeimpana pyrkimyksenä oli mahdollisimman tarkkaan apinoida upseereja. Tätä jäljittelyä helpotti vielä *reserviupseerius*, joka tuli yleiseksi kansan sivistyneissä piireissä. Ulkonaisia sotilaallisia arvonmerkkejä ihaillessaan joutui kansa antamaan tälle reserviupseeristolle semmoisen suhteettoman merkityksen, että se asialliselta kannalta katsoen tuntuu suorastaan arvoitukselta. Ainakin ulkomalaiselle on jotain selittämätöntä siinä, että sivistynyt saksalainen luulee suosittavansa itseään paremmin sen kautta, että hän käyntikorttiinsa merkitsee itsensä reserviluutnantin arvoiseksi.“ Kävi todella niinkuin Gustav Freytag oli pelännyt ennen Saksan keisarikunnan muodostamista, että nimitäin muinaispreussiläiset hyveet, kuten yksinkertaisuus, säästäväisyys, vaatimattomuus ja ankuruus väistyisivät „loiston, leventelyn, räätälikiillon, hovivirkojen, upseerikasinojen, siveettömyyden ja ylellisyyden tieltä“.

Asunnon kanssa muuttui koko koti- ja seuraläjä. „Käydä vieraisissa“ merkitsi ennen tulla jotakuta persoonallisesti lähemmälle, näkemällä hänet omassa ympäristössään oppia paremmin hänet tuntemaan. Nyt haalitaan kokoon joukko toisilleen tuntemattomia ja toisistaan välinpitämättömiä ihmisiä, rivitetään heidät juhlasalin pitkän pöydän ääreen, syötetään hotellista suoraan tilattu päivällinen, jonka samoin vuokratut lakeijat tarjoilevat. Puristettuna kahden naisihmisen väliin saa tuskin tilaisuuden vaihtaa sanaakaan emännän tahi isännän kanssa ja on kaksi kolme tuntia pakoitettu latelemaan kohteliaisuuksia ihmisille, joita ei ole koskaan nähnyt eikä todennäköisesti enää koskaan tule näkemään. Ja tätä „nautintoa“ varten

on isäntäväki saanut kääntää koko talonsa ylös-alasin ja maksaa uskomattomia summia, usein hiellä ja vaivalla ansaittuja! Tämä on seuraelämää! Ja asunto, koti on tämmöinen:

Vuokrakasarmi, jonka huoneustosta vuokralainen maksaa vuosittain 1,450 Rmk., on ulkoapäin kuin renessanssiruhtinaan palatsi. Ovipielessä luetaan tuo nousukaille ominainen lause: „Ainoastaan herrasväelle“. Jättäjäismäinen ulko-ovi, jonka saa avatuksi vain koko ruumiinsa painolla, vie marmooriseen vestibyyliin, joka on pienoisjäljennös Parisin suuren oopperan hallista. Noustaan leveitä portaita, jotka ovat verhotut pehmeillä plyyshimatoilla. Mutta kun sisäovi on avattu, kohtaa meitä yllätys: tulemme pimeään käytävään, jossa vaate- ja jääkaapit sulkevat tykkänään tien, joskin jalkojen alla kopahtelee parketti. Käytävän päästä tunkee nenäämme kyökkihajuja. Itse huoneuston muodostaa kuitenkin sarja korkeita, mahtavia, työntö-ovien kautta toisiinsa yhdistettyjä loistohuoneita. Kullankimmeltävät koristeet herättävät — kurjasta eteisestä huolimatta — jälleen käsityksen, että olemme ruhtinaan asunnossa. Sitä vakuuttavat varsinkin uunit, joihin taideteollisuus on purkanut koko ornamentiraivonsa. Kullatussa stukkikatossa ja ovipielissä viettää hovirokoko villejä juhliain. Katossa ja seinissä ei ole koristelematonta paikkaa — se ilmaisisi köyhyyttä.

Huonekalustossa ovat kaikki motiivit, puulajit, tyyliuunnat, värit ja muodot edustettuna. „Milloin piirteet muistuttavatkin muinaisranskalaisia ylimys-huonekaluja, ovat pronssiosat korvatut kullatuilla heloilla tahi vielä huonommilla metallikappaleilla. Ei vapaata nurkkaa koko huoneessa, tuoleja, pöytiä, pikkupöytiä, leposohvia, seinäkomeroita, harjahyllyjä, kaappeja, seinäkaappeja toinen toisensa tiellä ja missä huonekaluilta jää täyttämättä neliöjalkakin seinänviertä, siinä on heti kuvia, öljypainoksia, lautasia, japanilaisia viuhkoja, puuleikkauksia, kilpiä ja seinäkynttilöitä. Näkyy vallitsevan suoranaisten kanimo, että joku kohta voisi jäädä tyhjäksi ja vaikuttaa rauhoittavasti katsojaan. Kaikki pöydät ja alustat taas ovat täynnänsä korukaluja, noita asuntomme pahimpia rauhanhäiritsijöitä. Nämä kokonaan hyödyttömät pikkuesineet tekevät babyloonisen sekoituksen täydelliseksi — puhumattakaan siitä kamalasta mauttomuudesta, joka usein on niissä itsessään; ajatelkaa vain pronssinkarvaista sinkki-koiraa, jonka kyljessä on kello ja joka kellon tahtiin huiskuttaa häntäänsä tahi peltistä ritarikilpeä, joka saa tehdä seinäkynttilän alustan virkaa.“ Nykyinen asuntomme on raakuuden ja kulttuuritomuuden loistonäyte. Mutta merkillisintä, että harva, jos kukaan, näkyy sitä huomaavan. Kah-

lataan polvia myöten kaikenlaisessa rojussa ja ollaan ihastuneita, se on hauskaa, kodikasta „ge-mytiliä“.

Seurakeskustelu noudattelee uskollisesti tämän ympäristön ja seuraelämän valheellisuutta. Puhutaan vain huvimatkoista, kylpylaitoksista, ensi luokan hotelleista, kalleista toaleteista, kilpailaan kaikista „hienouksista“. Entinen yksinkertainen sydämellisyys on poissa, tervehdittäessä lyödään kantapäät yhteen, kumarretaan teeskennellyn syvästi, suudellaan kättä — kaikki sillä meluisalla kömpelyydellä, joka osoittaa sen vasta opituksi. „Armollinen rouva“ on jälleen tullut muotiin. „Me näymme häpeevän juuri sitä, mistä meidän tulisi olla ylpeitä: porvariuttamme.“

*

Kuitenkin on kaikesta päättäen tapahtumassa käänne parempaan päin. Eri tahoilla on huomattavissa selvää pyrkimystä pois tästä vale- ja rojukulttuurista yksinkertaisempia, luonnollisempia, rehellisempiä elämänmuotoja kohti. Monet uskaltaavat jo elää omaa personallista elämäänsä syrjässä tästä kulissimaailmasta, eikä ole ihmeteltävää, että henkisesti työskentelevät ryhmät, kuten taiteilijat, kirjailijat, oppineet nähdään tämän pyrkimyksen etunenässä. He ovat siellä täällä jo muodostaneet omia siirtolaitaan, joissa terveemmät käsitykset, olot ja tavat ovat vallalla. Niin on vieraanvaraisuus saava entisen yksinkertaisen ja sydämmellisen luonteensa; vieras astuu jälleen *kotiin*, siihen ahtaaseen, intiimiin piiriin, jossa suora ja välitön ajatustenvaihto on mahdollinen molemminpuoliseksi virkistykseksi ja iloksi; hänelle tarjotaan mitä tässä piirissä on käsillä ja hän näkee miten isäntäväkensä todellisuudessa, arkioloissa elää. Kun kerran seuraelämän muodot muuttuvat, käyvät loistohuoneet tarpeettomiksi ja ihmisten hyvinvoinnille tärkeämmät huoneet, kuten makuu-, kylpy- ja arkihuoneet, kyökkit ja taloussuojat joutuvat etualalle. Hyvä asunto on ennen kaikkea *terveellinen* asunto. *Paras* huone talossa on oleva *lastenkamari*, sitä seuraava *makuukamari*. Kenellä ei ole ruhtinaalliset tulot ja niitä vastaavat tilat, älköön panko toimeen 24 hengen juhlapäivällisiä!

Ja tässä on edessämme eräs ratkaiseva kysymys: *eikö olisi jo aika siirtyä suurkaupungista maaseudulle?* Monen moni, jolle se ei ole taloudellinen mahdottomuus, elää kuitenkin mieluummin tuomoisessa vuokrakasarmissa, jossa naapureita on seinän takana, lattian alla ja katon päällä ja toinen perhe häiritsee toista. Maaseudun vapaudesta hän ei tiedä, ja „esikaupunki“ on hänestä

vain vähempivaraisten pakollinen tyyssija. Harvat tosin voivat ajatella *omaa yksityistaloa* — joka on ihanne — senkintähden että tonttikeinottelu on Saksassa äärettömästi kohottanut maan hintaa, mutta kellä siihen on vähimpiäkään mahdollisuuksia, hänen tulisi vetäytyä luonnonmukaisempiin oloihin ainakin *lastensa* tähden. Mahdollisimman kauas keskikaupungin turmeltuneesta ilmasta ja helvetillisestä hälinästä!

Oma koti luo vapauden ja turvallisuuden tunteen, jolla on suuri merkitys sekä yksityisihmisen että koko kulttuurin kehitykseen. Oma koti pakottaa meidät myös etsimään tarkoituksenmukaista asumustapaa ja hyvää huonejärjestelyä ja se herättää siten meissä yhden taiteellisen toiminnan perusviettejä. Parempaa yleisneuvoa ei voi antaa oman kodin perustajalle kuin: pyrkikää *yksinkertaiseen arvokkuuteen*, kuten porvareille sopii. Vankat huonekalut eikä mitään tarpeetonta, oli kysymys „korukaluista“, ornamenteista tahi itse huone-esineistä. Jos nykyisestä täyteen lastatusta huoneesta heittäisimme ulos kaikki mikä siinä on liikaa ja tarkoituksetonta, olisi tulos jo hämmästyttävän hyvä. Mutta uutta asuntoa sisustaessa on ennen muuta pidettävä silmällä värien ja muotojen *yhtenäisyyttä* ja *johdonmukaisuutta*. Erittäin väri on tärkeä, koska tässä pienemmillään käytövaroilla voi saada ihmeitä aikaan. Seinäpinnat säilytettäköön mahdollisimman ehjinä, rauhallisina ja puhtaina. „Voimakkaasti silmään pistävillä taiteimalleilla ei ole mitään oikeutusta, koska huoneen seinä ei ole oma tarkoituksensa, vaan ainostaan neutraali tausta huonekaluille ja tauluille.“ Väriävyllään voi seinä kuitenkin merkitä koko

sisustuksen pohjaväriin. Kunhan lattia tai matto käy värisoinnultaan yhteen sen kanssa, on edelleen rakentaminen sangen helppoa: akkunaverhot, huonekalupäälliset, tyynyt y. m. sovitetään niiden mukaan. Ei koskaan voi liiaksi teroittaa *asiallisen* näkökohdan tärkeyttä, sen saman näkökohdan, joka on määräävä esim. meidän pukuamme, ainakin miehenpukuun nähden. Tällä alalla on meillä jotakuinkin selvät käsitteet siitä, mikä on tarkoitustaan vastaavaa, käytännöllistä, arvokasta, huoneustomme suhteen ovat samat käsitteet peräti hämärät. Kukaan ei suostuisi julkisesti esiintymään narrinpuvussa tai naamioasussa, mutta kotonamme meillä on jokapäiväiset naamiaiset ja tavaramarkkinat. Puvussamme on meillä yhtenäisyyttä ja traditsionia, kodissamme kirkuvia vastakohtia, mauttomuutta, nousukasraakuutta.

Viljelty maku on tulos esteettisestä kulttuurista ja esteettinen kulttuuri on mahdollinen vain yleisen kulttuurin pohjalla. Sentähden on asiaa parannettava alkaen oikeasta päästä. Nykyiseen makuamme on tuhoisasti vaikuttanut etenkin kaksi seikkaa: vanhan käsiteollisuuden surkastuminen ja väärä käsitys tehdastyön luonteesta. Mutta tuhoisin kaikista on ollut viimeisten vuosikymmenien nousukastulva.

Mauttomuus, taiteettomuus on valitettava, surullinen ilmiö, mutta harhaan viety, hairahtunut taideharrastus on ainakin yhtä kauhea (Jugendtyyli).

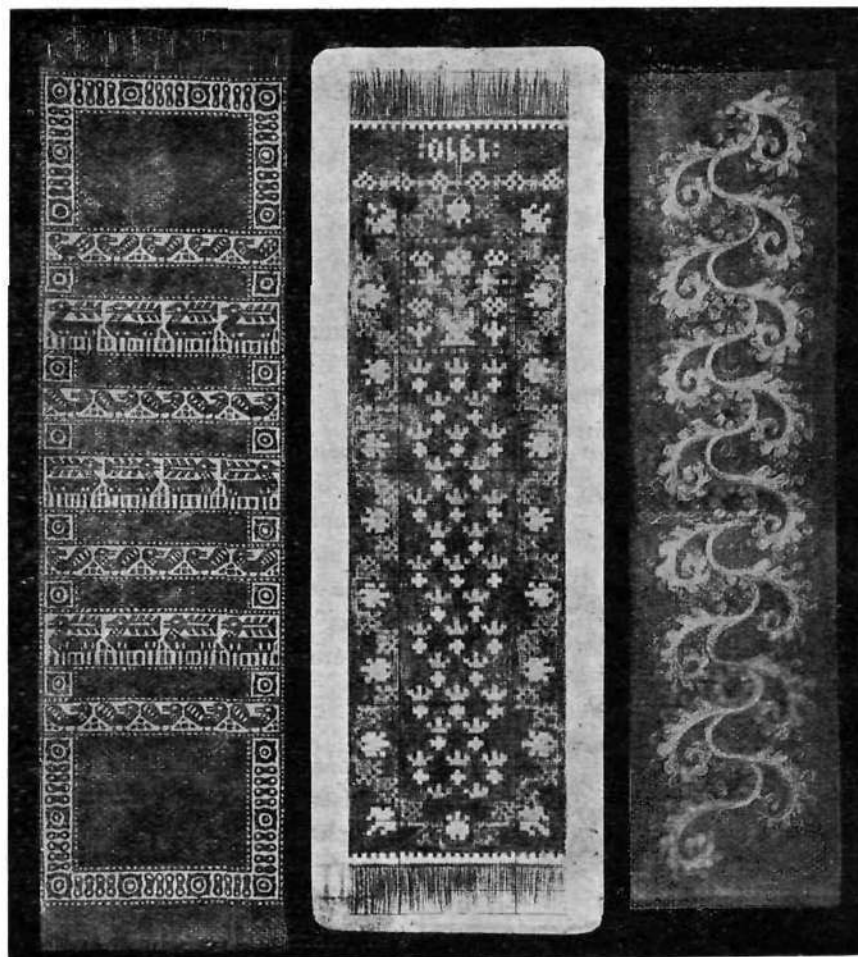
„Parantakaamme siis lähinnä todellisen taiteen luonnollisia elinehtoja: rakentakaamme aitoperäistä kulttuuria, silloin on tie aitoperäiseen taiteeseen helppo.“

Y. K.

„SUOMEN KÄSITYÖN YSTÄVIEN“ PIIRUSTUSKILPAILU.

III RYHMÄ

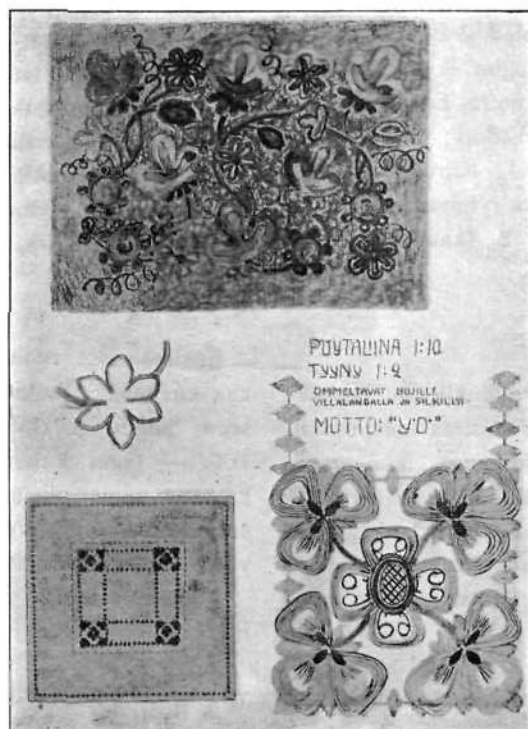

I PALKINTO
„DJURMOTIV“
E. SALTZMAN.

III PALKINTO
„BRUSTNA HJÄRTAN“
HJÖRDIS DAHLBERG.

II PALKINTO
„2×2=5“
O. WECKMAN.

I RYHMÄ

II PALK. „YÖ“

M. SCHVARTZBERG.

KÄSITYÖN YSTÄVIEN PIIRUSTUSKILPAILU.

Pöytäkirja Suomen Käsitöiden Ystävien piirustuskilpailu-palkintolautakunnan kokouksesta sunnuntaina tammik. 30 päivänä 1910. Läsnä olivat seuraavat asiantuntijat: tohtorinrouva Anna v. Bonsdorff, arkkitehti K. Kallio ja tohtori Sirelius, sekä yhdistyksen johtokunnan jäsenet: professorinrouva Aspelin-Haapkyllä, rouva Helene Bergbom, taiteilija Väinö Blomstedt, neiti E. Borenius, arkkitehti Usko Nyström ja neiti Anna Sahlstén.

1 §.

Yhdistyksen puheenjohtaja, professorinrouva Aspelin-Haapkyllä avasi kokouksen ilmoittaen, että yhdistyksen julistamaan piirustuskilpailuun oli määräaikana jätetty: ensimmäiseen kilpailuryhmään 50, toiseen 30 ja kolmanteen 31 piirustus-ehdotusta. Jälkeenpäin oli jätetty 1 ehdotus merkittynä , joka siis jäi kilpailun ulkopuolelle. Rouva Aspelin-Haapkyllä mainitsi myös, että kutsutuista asiantuntijoista moni oli estetty saapumasta kokoukseen. Arkkitehti Armas Lindgrén oli kuitenkin hyväntahtoisesti käynyt tarkastamassa piirustuksia, sekä antanut äänensä kirjallisesti. Yllämainitusta ilmoitettuaan pyysi professorinrouva Aspelin-Haapkyllä taiteilija Väinö Blomstedtiä johtamaan puhetta kokouksessa, johon pyyntöön taiteilija Blomstedt suostui.

2 §.

Päätettiin siirtää piirustusten lukuun tahi kavaan nähden epätäydelliset ehdotukset kilpailun ulkopuolelle ja olivat ne ensimmäisestä ryhmästä seuraavilla merkeillä varustetut: Neliö ja Museum, Kaatra, Rukki, Ela, Dyna och bordduk, 2 kpl. Djurmotiv, 2 Väfnad, Grönablad, 3 B, Kissa, 111, X, Palokki, E. L., Frox, Päfoglar & matsalsbordduk, Gam, 2 kpl. Rouge et noire, Eneri, (kolmio piste sisällä), 2 (nuolta) ja 2 Virkki; toisesta ryhmästä: Strix, Ela, Svan, L. G., Kiire, Projekt ja Metsäkierto, sekä kolmannelta ryhmästä: Karjala, , XXX, Projekt, Akleja, 2 (kaksinkertainen nuoli), Virkki, Eneri ja .

3 §.

Puheenjohtaja huomautti, että kilpailuehdotuksiin nähden molemmissa ensimmäisissä kohdissa oli noudatettu johtokunnan ehdottamaa menettelyä, sekä kysyi samalla hyväksytäänkö myös mainitun menettelyohjelman seuraavat 5 kohtaa:

3) Tarkastetaan täyttävätkö piirustukset ohjelman määräykset aihevalintaan ja vaadittuun luonteeseen nähden.

4) Erotetaan taiteellisesti kypsymättömät, jotka palkintoa jaettaessa toisiinsa verrattuina eivät voida kysymykseen.

5) Erotetaan työtapansa puolesta epäkäytännölliset.

6) Jällelle jääneiden suhteen määrätään palkinnot ohjelmassa lausuttujen periaatteiden mukaisesti yksinkertaisella äänen enemmistöllä.

7) Palkitsematta jääneistä erotetaan tulevaa ostoa varten varain mukaan käyttökelpoisimmat. Yllämainitut ehdotukset hyväksyttiin noudatettaviksi.

4 §.

Siihen nähden miten palkintolautakunnan tulisi antaa lausuntonsa eri kilpailuehdotuksista päätettiin puheenjohtajan ehdotuksesta keskustella kustakin piirustusehdotuksesta erikseen.

Mitä ennen mainittuun 5 kohtaan tulee, ei lautakunta arvellut sen perusteella olevan riittäviä syitä erottaa mitään ehdotusta kilpailusta.

5 §.

Kolmannessa kohdassa lausuttujen periaatteiden mukaisesti erotettiin seuraavilla merkeillä varustetut piirustukset.

Ensimmäisestä ryhmästä: Boy, S, XX, Sini-punaisen-vihreä, ehdotus ilman merkkiä, Elna Stjernwall, Kiire, Brage, Betula ja X.

Toisesta ryhmästä: I. K., Dopp, 2 ehd. Elna Stjernwall ja Erä.

Kolmannelta ryhmästä: Keinu, Timo, Brage, Grotte ja Jaska.

Neljännessä kohdassa lausuttujen periaatteiden mukaan erotettiin heikonpuoleisina seuraavilla merkeillä varustetut piirustukset:

Ensimmäisestä ryhmästä: (kukka) ja Kiire.

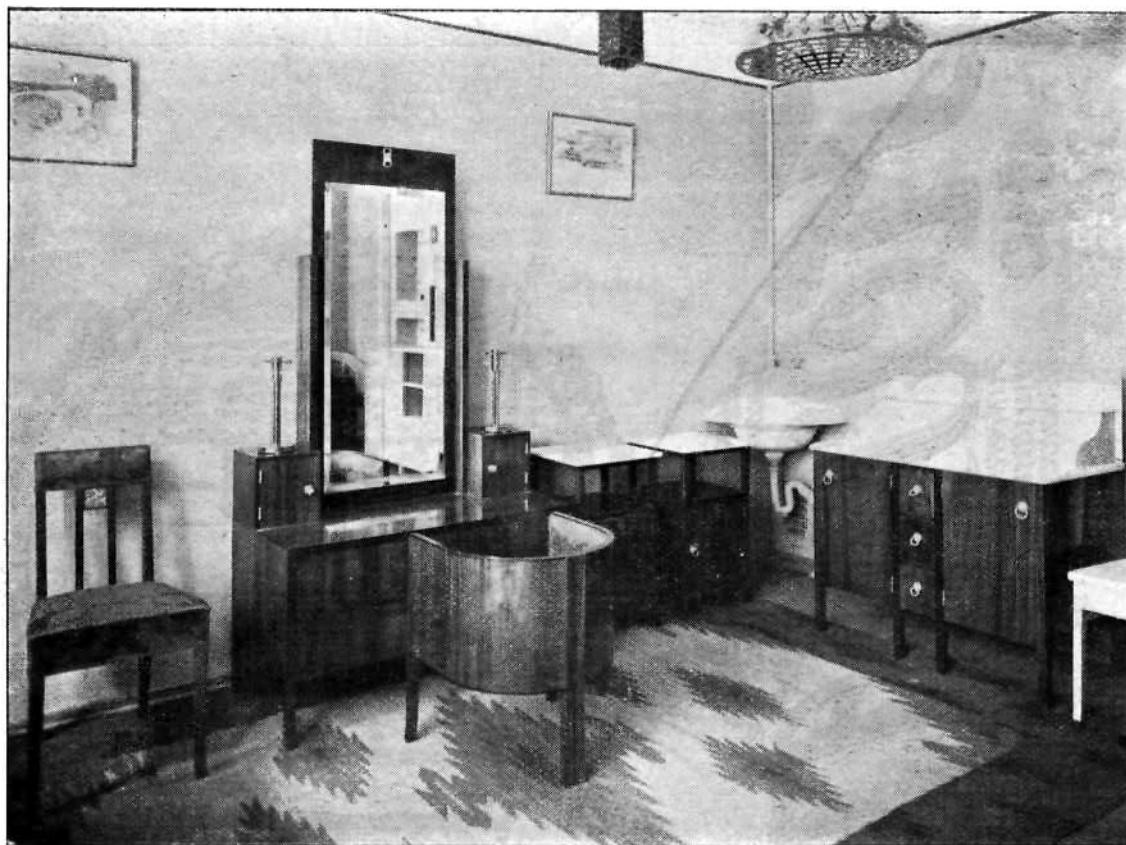
Toisesta ryhmästä: Borealis, •, Erä ja Karjala, josta viimeksi mainitusta ehdotuksesta kahvipannulakki kuitenkin sai tunnustusta.

Kolmannelta ryhmästä: Januari, (kolmio piste sisällä), 17 ja Kiire, viimeksi mainittu liian vähäaiheisena.

6 §.

Ensimmäisessä ryhmässä ei katsottu voitavan jakaa ensimmäistä palkintoa, vaan yhdistettiin se toiseen, joiden palkintojen yhteinen summa Smk. 160: — (sata kuusikymmentä markkaa) jaettiin kahtena samansuuruisena 60 markan palkintona, sekä yhtenä neljäkymmenen markan suuruisena ylimääräisenä palkintona.

Toinen palkinto Smk. 60: — annettiin nimimerkille „Yö“: neiti Maria Schwartzberg.

NUOREN TYTÖN HUONEEN KALUSTOA.

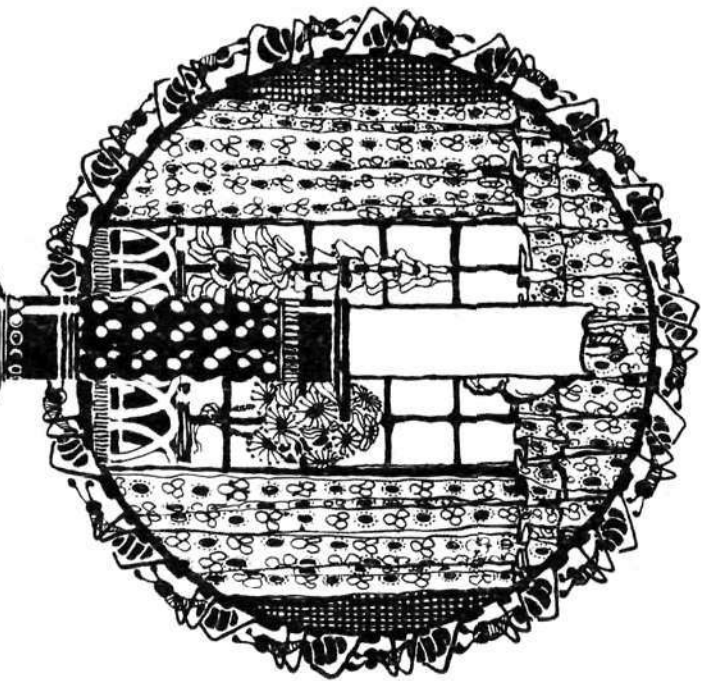
„SISUSTAMIS TOIMISTO“,
ARKKIT. IVAR THOMÉ.

NUOREN TYTÖN HUONEEN KALUSTOA.

„SISUSTAMIS TOIMISTO“,
ARKKIT. IVAR THOMÉ.

„KOTITAITEEN“ VIGNETTI-KILPAILUSTA.

Suomen Teollisuuslehden
KOTITAIDE
1910
N° 7°
Rakennustaide, taidepuore
sivustusta, taidekollisuutta
maalaus ja kuvanveistoa
toimitus.
9^s-vuosi-
kerta.

II

ARKKIT. M. FRELANDER.

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN
KOTITAIDE

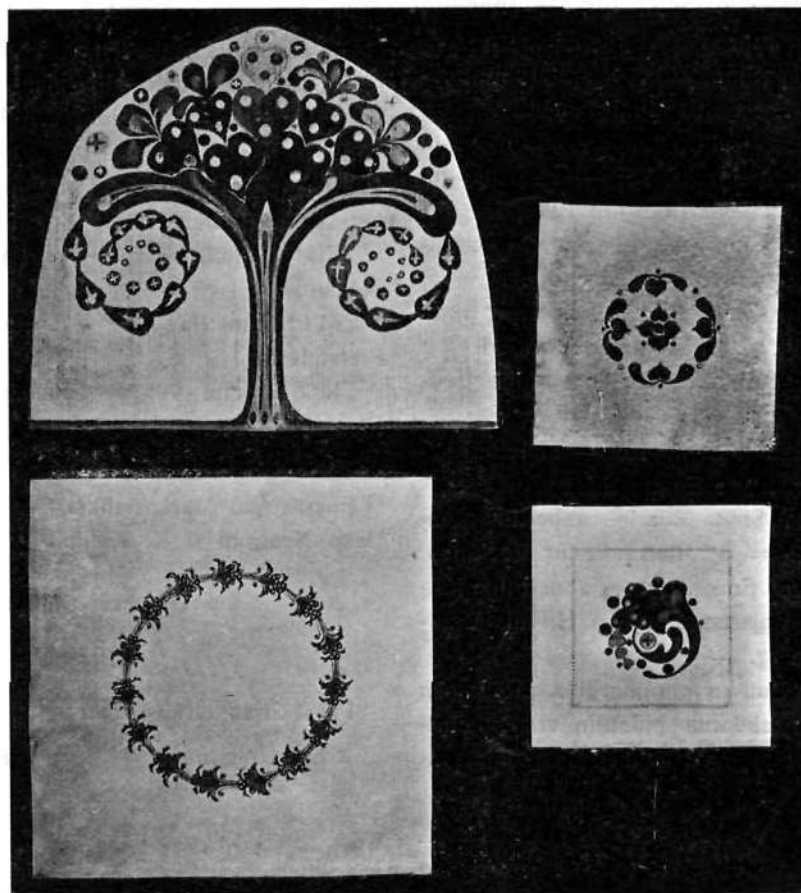
VUOSI -
N° 7° -KERTA 1
1910
RAKENNUSTAIDETTA
HUONEUSTUSTA
TAIDETEOLLISUUTTA
MAALAUSTA
KUVANVEISTOA

III

ARKKIT. B. BRUNILA.

„SUOMEN KÄSITYÖN YSTÄVIEN“ PIIRUSTUSKILPAILU.

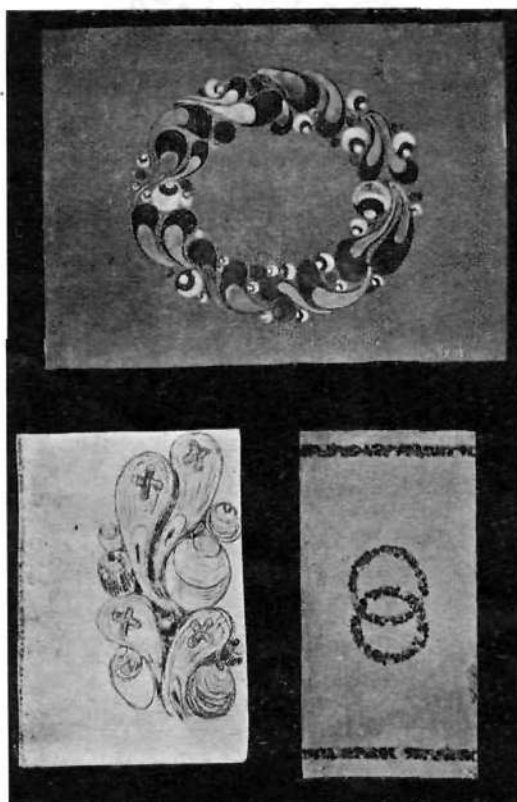
II RYHMÄ

I PALK. „PUNKT“.

INGEGERD EKLUND.

I RYHMÄ

II PALK. „CIRKEL“.

INGEGERD EKLUND.

Toinen palkinto Smk. 60: — annettiin nimimerkille „Cirkel“: neiti Ingegerd Eklund.

Ylimääräinen palkinto Smk. 40: — annettiin nimimerkille „Tähti“: rouva Maria Elenius.

Kolmas palkinto Smk. 30: — annettiin nimimerkille „M. M. I.“: neiti Saimi Petander.

Toisessa ryhmässä jaettiin palkinnot seuraavasti:

Ensimmäinen palkinto Smk. 75: — annettiin nimimerkille „Punkt“: neiti Ingegerd Eklund.

Toinen palkinto Smk. 40: — annettiin nimimerkille „Ruusu“: neiti Maria Schwartzberg.

Kolmas palkinto Smk. 20: — annettiin nimimerkille „S. K. Y.“: neiti Hanna Frelander.

Kolmannessa ryhmässä jaettiin palkinnot seuraavasti:

Ensimmäinen palkinto Smk. 40: — annettiin nimimerkille „Djurmotiv“: Emma Saltzman.

Toinen palkinto Smk. 25: — annettiin nimimerkille „ $2 \times 2 = 5$ “: herra Oscar Veckman.

Kolmas palkinto Smk. 20: — annettiin nimimerkille „Brustna hjärtan“: rouva Hjördis Dahlberg o. s. Lagerborg.

Piirtäjä Elna Nylundin nimimerkillä „Rödt och grönt“ varustettu ehdotus pidettiin viime mainittuun („Brustna hjärtan“) nähden melkein tasa-

arvoisena, josta syystä se ehdotettiin 20 markalla lunastettavaksi.

7 §.

Palkitsematta jääneistä päätettiin paitsi jo mainittua keino tuolimatto-piirustusta ehdottaa seuraavat piirustukset allamainituilla ehdoilla lunastettaviksi:

„Neliö“ ja „Museum“ Smk:lla 30: — piirtänyt rouva Ellinor Ivalo.

„Elä“ Smk:lla 40: — piirtänyt neiti Gertrud Solitander.

„111“ Smk:lla 30: — piirtänyt neiti Hanna Frelander.

„K“ Smk:lla 40: — piirtänyt rouva Maria Elenius, Muola.

8 §.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin arkkitehdit Usko Nyström ja K. Kallio.

Toimeksi saanut:

A. BRUUN.

Pöytäkirjan tarkastaneet:

Usko Nyström.

K. S. Kallio.

PERSPEKTIIVISEN SUUNNITTELUTAVAN HYÖTY JA MERKITYS.

Rakennustaiteen riippuvaisuus käytännöllisistä näkökohdista vaikuttaa tietysti ratkaisevasti sen luomiin. Useimmat rakennustaiteen tuotteista ovat tarkoitettut tyydyttämään ainoastaan käytännöllisen elämän tarpeita, joten toisaalta tekniikka, toisaalta käsityömäisyys painavat niihin leimansa. Samasta syystä on myöskin taiteellisten ilmaisukeinojen laatu erilainen kuin n. k. vapaissa taiteissa. Ja eihän itse asiassa olekaan niin tärkeitä, minkä tien valitsemme, kunhan vaan saavutamme päämäärämme. Seuraavasta käynee kuitenkin selville, että sama tie, jota kuvanveistäjä ja maalari käyttävät, olisi myös arkkitehdille eduksi, ja että useinkin vaan totuttu vanha tapa on saanut hänet sen jättämään.

Yleiseen käytännössä oleva rakennusten suunnittelutapa on sellainen, että pohjamuodot, fasaadit ja leikkaukset piirretään geometrisesti määrättyä mittakaavaa noudattamalla. Vaikkakin nämä muodot liittyvät toisiinsa, tai toinen johtuu loogillisesti toisesta, jää kuitenkin taiteilijan ajatukselle hyvin vaikea osa suoritettavaksi. Hänen täytyy pohjaa suunnitellessaan ottaa kaiken aikaa huomioon, että sen muodot voidaan myöskin fasaadeissa toteuttaa ja edelleen pääfasaadia suunnitellessaan ajatella siihen liittyviä sivufasaadeja, vieläpä pituus- ja poikkileikkauksiakin. Yleensä täytyy hänellä olla riittävä kyky kuvitella geometrisesti esittämiensä muotojen todellisuudessa tekemää vaikutusta. Tästä kaikesta johtuu, että piirustaminen, jonka luomistyössä pitäisi olla ensimmäisellä sijalla, jääkin vasta toiselle. Ajatusta seuraten koettaa se esittää mitä tämä on jo edeltäpäin valmistanut, tai oikeammin, mitä se oli pakoitettu edeltäpäin valmistamaan.

Huolimatta siitä, mitä edellä on sanottu, voimme tätä menettelytapaa pitää puhtaasti käytännöllisenä, käsityömäisenä. Tällä tavalla on kuitenkin oikeutuksensa monien käytännöllisten etujensa vuoksi. Mittakaava määrää rajaviivat, joiden sisäpuolella suunnitelman tulee pysyä; samalla sen avulla helposti saattaa nähdä jokaisen yksityisosan todellisen suuruuden. Tällaista menettelytapaa käyttämällä arkkitehti sitäpaitsi voi alituisesti pitää silmällä rakennuksensa staatillista, kustannus- y. m. puolia.

Se on näennäisesti myös suurin ja nopein tapa. Mutta jos sitä tarkemmin tutkii, huomaa siinä käytännöllisessäkin suhteessa muutamia vikapuo- lia, jotka hidastuttavat työtä ja tekevät sen vai- valoiseksi. Yksityisten osien asteettaisesta som-

mittelusta on se haitta, ettei saata kiinnittää huo- miotaan kokonaisuuteen. Muutos, joka jonkun erehdyksen tähden on tehtävä esim. pohjamuotoon, vaikuttaa myös fasaadiin, toisen fasaadin muutos toiseen tai läpileikkaukseen ja päinvastoin, aina sen mukaan missä virhe esiintyy. Työn edistyessä kasvaa samalla tämä riippuvaisuus, ja erehdysten korjaus ja tasoittelu käy yhä enemmän aikaa kuluttavaksi ja työlääksi.

Kun rakennuspiirustukset on edelläesitettyllä tavalla saatu valmiiksi, yksityiskohtia myöten tutkimalla ja ajattelemalla, katsotaan suunnittelutyö useimmiten loppuunsaoritetuksi. Joka kuitenkin tahtoo saada käsityksen rakennuksensa kokonais- vaikutuksestakin perspektiivisen kuvan tai pienoismallin avulla, hän voi vielä odottaa yllätyksiä: etäisyydet eivät olekaan oikein lasketut, katto on liian matala j. n. e. Ja vielä kerran saa hän sovittelua ja muutella piirustuksiansa. Valitettavasti jää tällainen loppututkimus usein tekemättä ja silloin saa nähdä virheet vasta valmiista rakennuksesta, jolloin ne eivät enään ole korjattavissa.

Edellä esitetyt vikapuolet osoittavat ehkä kyllin selvästi, että kysymyksessä oleva suunnittelutapa ei täytä tyydyttävästi käytännöllisiäkään vaatimuksia. Mutta sen huomaamme vielä suuremmassa määrässä hyljättäväksi jos tarkastamme sitä taiteen kannalta. Suunnitellessa esiintyy ja kehittyy kaikellaisia teknillisiä kysymyksiä, joiden miettiminen estää mielikuvitusta vapaasti ja yhtäjaksoisesti työskentelemästä. Se on luonteeltaankin aivan vieras taiteelle ja vastakkainen kaikkien muiden taiteentuotteiden kehitykselle. Maalari tai kuvanveistäjä alkaa työnsä määräämällä teoksensa lopullisen muodon pääpiirteet. Ja jo työnsä alkuasteella, samoin kuin sen kestäessäkin, on tämä päämäärä hänellä selvästi mielessään.

Kuten arkkitehti, jolla on rakennustyö kysymyksessä, suunnittelee neljä fasaadia, ottaa kuvanveistäjäkin huomionsa katselijan neljä eri asentoa. Työskennellessään kääntelee hän teostansa edestakaisin ja saa siten todellisen kuvan sen tekemästä vaikutuksesta. Arkkitehdille on kuitenkin ulko-asun suunnittelu vaikeampaa, hän kun on sidottu rakennuksensa pohjamuotoon ja sisäiseen rakenteeseen. Kuvanveistäjän työ osoittaa kuitenkin suunnan, mitä hänenkin tulisi noudattaa.

Oikeinta ehkä olisi muovilla savesta pienoismalli, joka perustuisi ajateltuun pohjamuotoon ja josta ulko-asu pääpiirteissään kävisi selville. Paremminkin sopusoinnussa nykyisen työtavan kanssa

on kuitenkin perspektiivisen luonnoksen tekeminen, jolloin siis rakennuksen kaksi puolta on yht'aikaa käsiteltävänä. Ulko-asun ja pohjamuodon keskenäisestä suhteesta johtuu tietysti sovittelmisia ja muutoksia, kunnes kumpikin on saatu keskenään sopusointuiseksi. Mutta työ on kuitenkin heti alusta alkaen varmallalla pohjalla ja lopputulos on epäilemättä mahdollisimman hyvä.

Kun ensin on löydetty rakennuksen yleispiirteet perspektiivisten luonnosten avulla, niin on samalla myös eri fasaadien pääpiirteet saatu selville, mutta työtä edelleenkin jatkettaessa, kun ryhdytään käsittelemään rakennuksen erikoisosia, on perspektiivinen suunnittelutapa paikallaan. Sillä jokaista erikoisosaa voimme pitää kokonaisuutena ja sellaisena käsitellä, ennenkuin jaamme sen taas pienempiin osiinsa.

Tässä esitetyn suunnittelutavan vastustajat ehkä huomauttavat, että todellinen arkkitehti saattaa mielessään kuvitella geometrisestikin kuvaamansa rakennuksen todellisuudessa tekemän vaikutuksen.

Osittain tämä onkin totta, mutta tällä taidolla on kuitenkin rajansa, ja tottuneinkin saattaa erehtyä, jos hän luottaa yksinomaan kuvittelukykyynsä.

Joka ryhtyy perspektiivistä suunnittelutapaa käyttämään, huomaa pian, miten se vaikuttaa laajentavasti ajatuspiiriin, miten se herättää kysymyksiä, joita ei ennen ole tullut ajatelleeksi, mitenkä pohjamuoto vapautuu kaavamaisuudesta, mitenkä rakennuksen fasaadi- ja leikkauspiirustukset nyt näyttävät aivan toisilta, niin sanoakseni „vääriltä“. Ja kuitenkin tekee kokonaisuus samoin kuin perspektiivinen luonnoskin oikean, sopusuhtaisen ja taiteellisen vaikutuksen.

Ainoastaan tämä tie, jota kaikilla muilla taiteen aloilla käytetään, on arkkitehdillekin takeena siitä, että hän saavuttaa päämääränsä ilman melkoisia erehdyksiä. Se vaikuttaa kuten edellä jo mainittiin, paremmin kuin muut mielikuvitukseen laajentavasti ja kykenee rakennustaidetta edelleen kehittämään.

E. P.

LAMPUJA. (A. HELENIUKSEN TAIDETAKOMO).

„SISUSTAMIS TOIMISTO“. ARKKIT. IVAR THOMÉ.

LUONNOKSIA LASTEN-
HUONEEN SEINÄ-
MATTOON.
(TÄYTEOMPELUA)

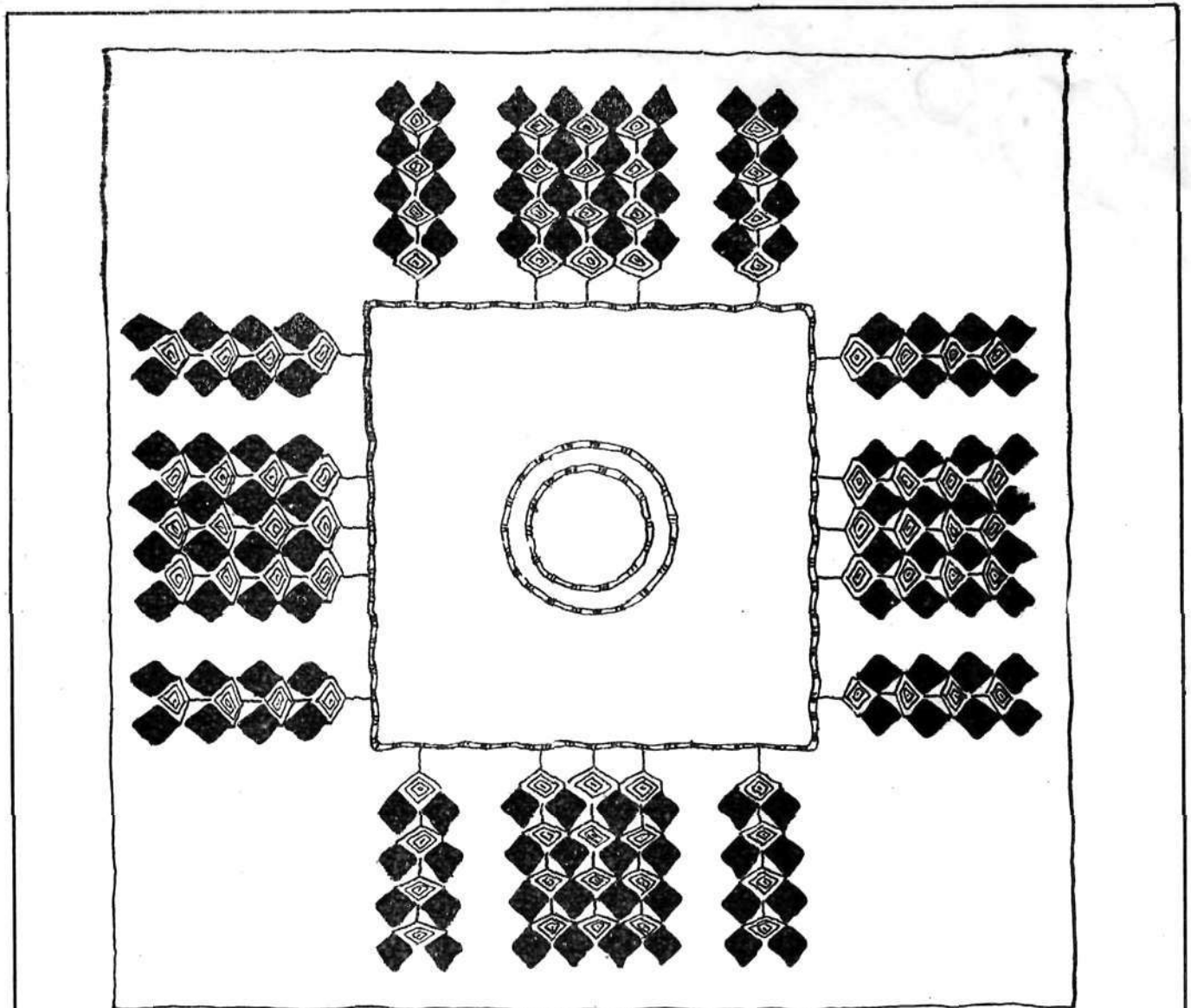
O. Elenius
-10

LUONNOKSIA LAS-
TENUONEEN SEI-
NÄMATTOON.
TÄYTEOMPELUA
LÄHTEN.

O. Elenius
-10

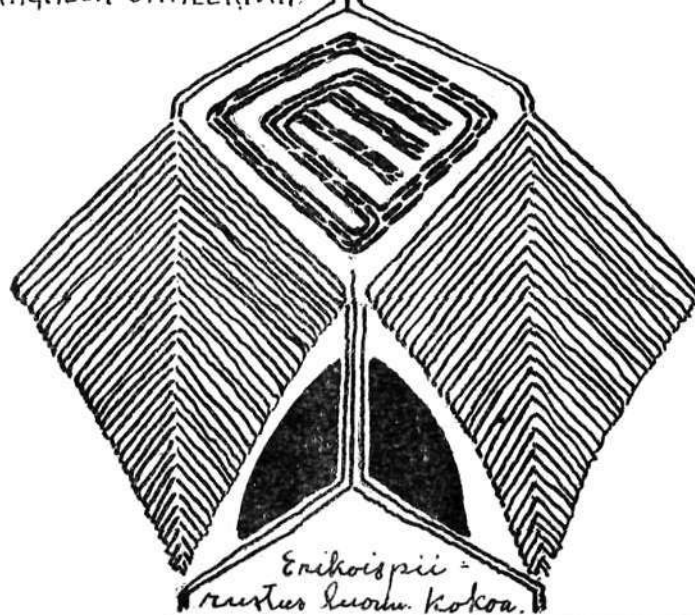

PÖYTÄLIINA. KOTITAITEELLE PIIRTÄNYT O. ELENIUS.

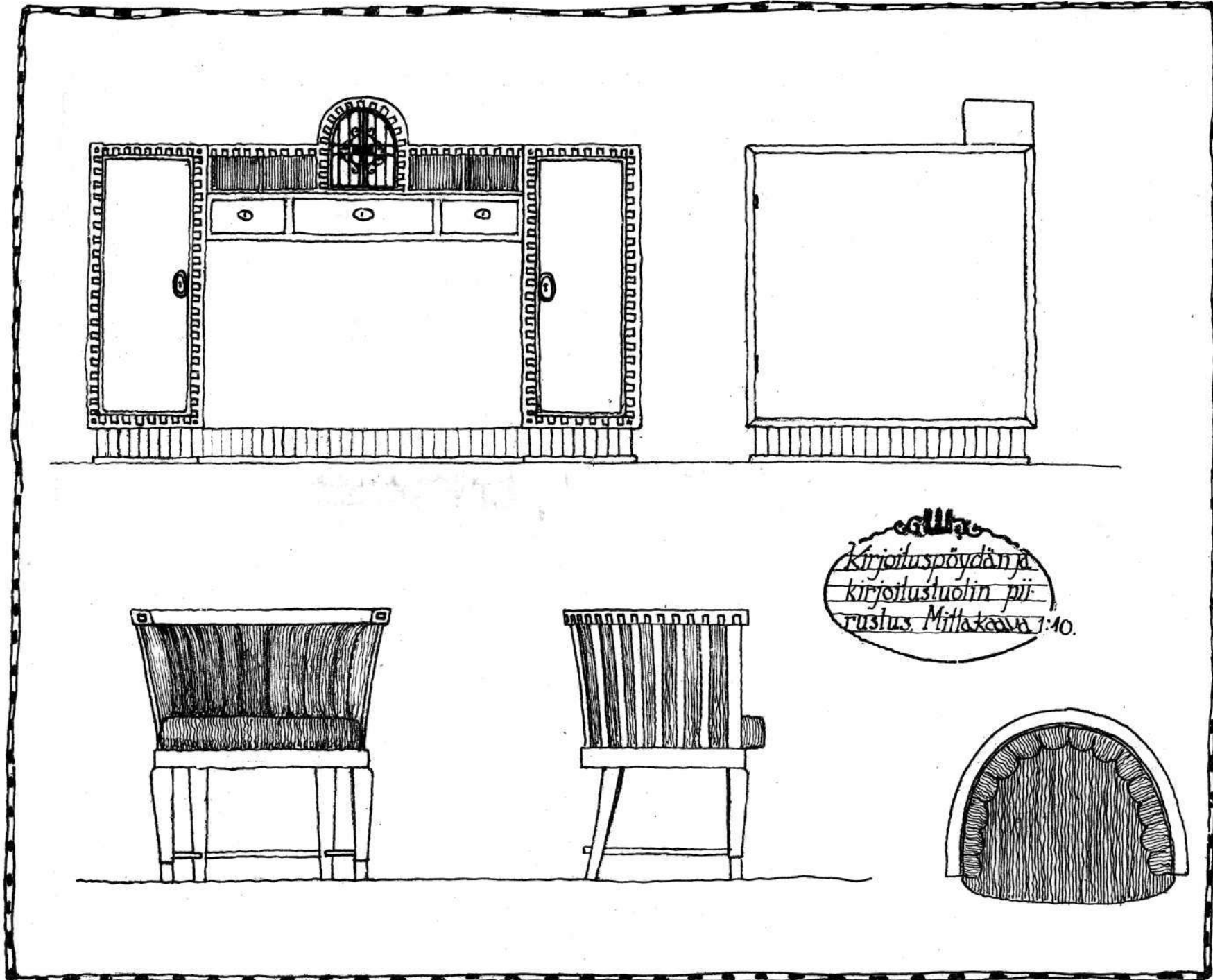
MITTAKAAVA = 1:10

POHJA VALKASEMATONTA LIINAKAN-
GASTA, VARRET PUHASELLA, LEHDET
VIHREÄLLÄ, KATKOMAISILLA VIIVOIL-
LA MERKITYI PAIKAT VALKEALLA JA
MUSTALLA MERKITYI PAIKAT SIMI-
SELLÄ LIINALANÇALLA OMMELTAVAT.

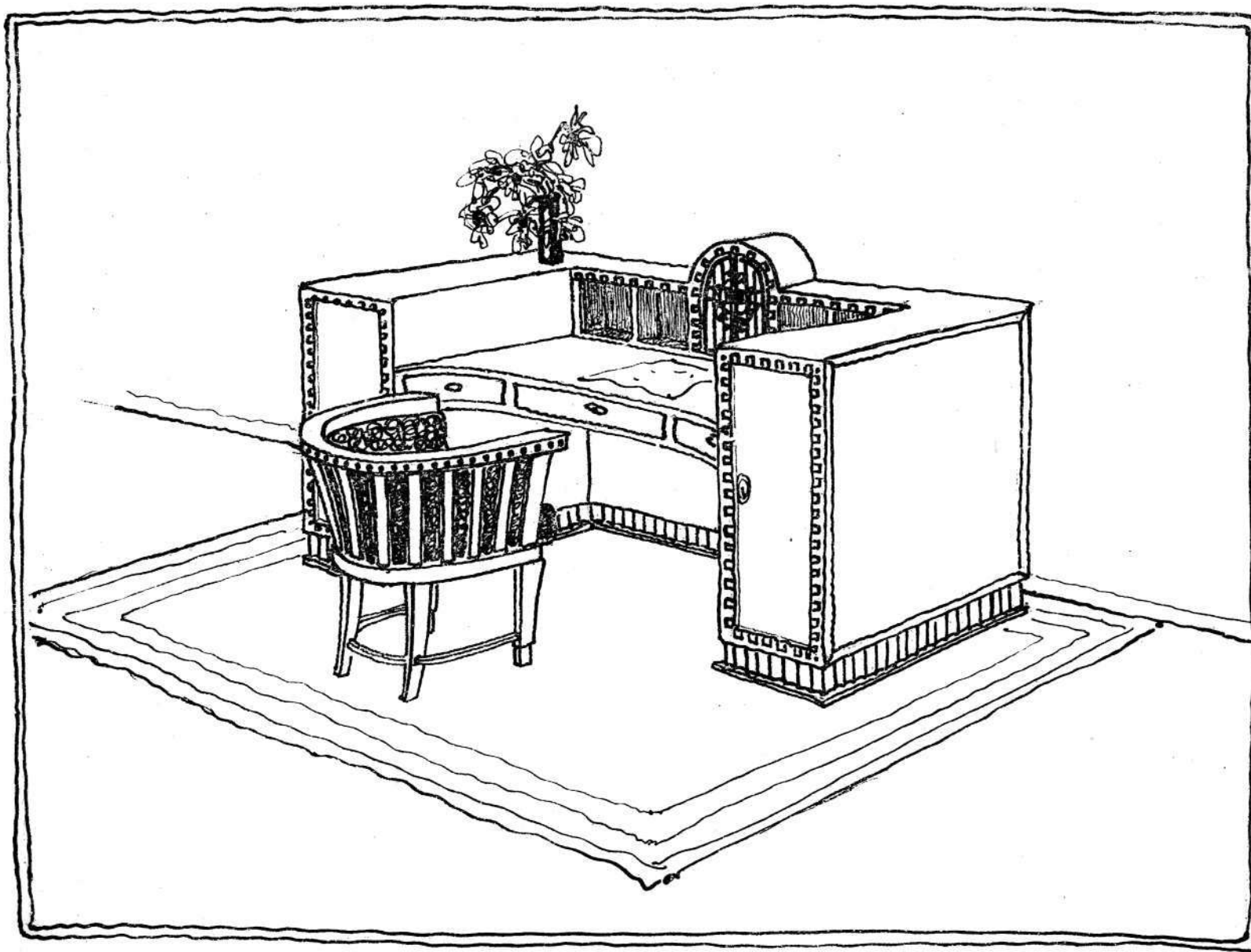
Erikoispii -
rustus luom. kokoa.

esillä
Kirjoituspöydän ja
kirjoitustuolin piir-
ustus. Mittakaava 1:40.

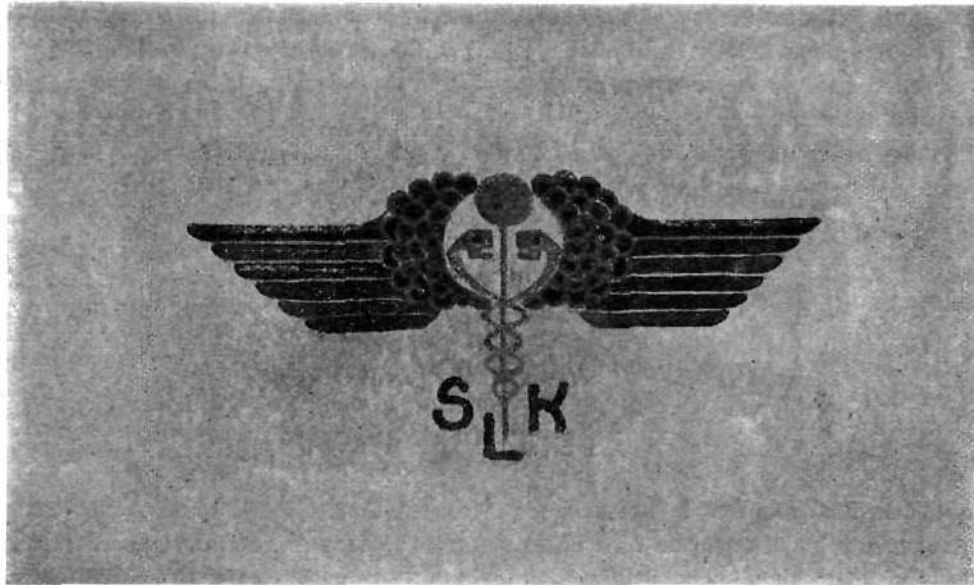
Kirjoituspöytä ja tuoli

Arkit. RAFAEL BLOMSTEDT

Kirjoituspöytä ja tuoli
(perspektiivinen kuva).

Arkit. RAFAEL BLOMSTEDT

SUOMEN LIKEMIESTEN KAUPPAOPISTON
LIPPUKILPAILU.

I PALKINTO
A. KEINÄNEN.

SUOMEN LIKEMIESTEN KAUPPAOPISTON
LIPPUKILPAILU.

II PALKINTO
O. WECKMAN.

KOTITAITEEN

suljetussa vignetti kilpailussa ensimmäiselle sijalle asetti palkintolautakunta arkk. M. Frelander'in ehdotuksen, toiselle saman tekijän toisen ehdotuksen ja kolmannelle arkk. B. Brunilan.

Ensimmäiselle sijalle asetettu ehdotus on kansivignettinä, toiselle ja kolmannelle sijalle asetetut julkaisemme tässä numerossa.

Palkintotuomareina toimivat arkkitehdit Armas Lindgrén, Usko Nyström, Vilho Penttilä sekä lehden toimitus.

PIIRUSTUSKILPAILU.

Yhdistys Suomen Käsityön Ystävät kutsuu täten Suomen taiteilijat ja piirtäjät ottamaan osaa piirustuskilpailuun, joka pannaan toimeen mallisommitelujen aikaansaamiseksi allamainittuja esineitä varten:

1) Penkkiryijy (kudonta: harva, pitkänukkainen) mittakaava 1:5, 2 palkintoa, ensimmäinen Smk. 100:—, toinen Smk. 60:—.

2) Vaaleat akkunaverhot m. kaava 1:10 y. osa erikoispiirustuksena luonnollisessa koossa, 2 palkintoa, ensimmäinen Smk. 50:—, toinen Smk. 30:—.

1) Valoliina m. kaava 1:2, 2 palkintoa, ensi-

mäinen Smk. 30:—, toinen Smk. 20:—. Siinä tapauksessa, ettei palkintolautakunta katso voivansa jakaa ensimmäistä palkintoa, pidättää se itselleen oikeuden jakaa palkintosumman olosuhteiden aiheuttamiin osiin.

Palkitut piirustukset jäävät yhdistyksen omiksi.

Piirustusehdotukset ovat kiertämättöminä sekä salamerkillä varustettuina jätettävät Suomen Käsityön Ystävien huoneustoon Helsingissä Unionink. 23 tahi lähimpään postitoimistoon ennen maalisk. 15 p:ää klo 12 p.

Palkintolautakuntaan kuuluvat Suomen Käsityön Ystävien johtokunta ja yhdistyksen asian-
tuntijat.

Kotitaide II:n sisälllys: „Kotikulttuurista“, kirj. Y. K. — „Suomen Käsityönystävien“ piirustuskilpailu (4 kuvaa).
Perspektiivisen suunnittelutavan hyöty ja merkitys, kirj. E. P. — 3 kuvaa „Sisustamis toimisto“, arkk. Ivar Thomé. — 2 kuvaa Kotitaiteen vignetti kilpailusta. — 2 kuvaa Suomen liikemiesten Kauppaopiston lippukilpailusta. — Piirustuskilpailu. — Ilmoituksia.

Osakeyhtiö Högfors'in Tehdas ja Vattolan Puuhiomo

Högfors.

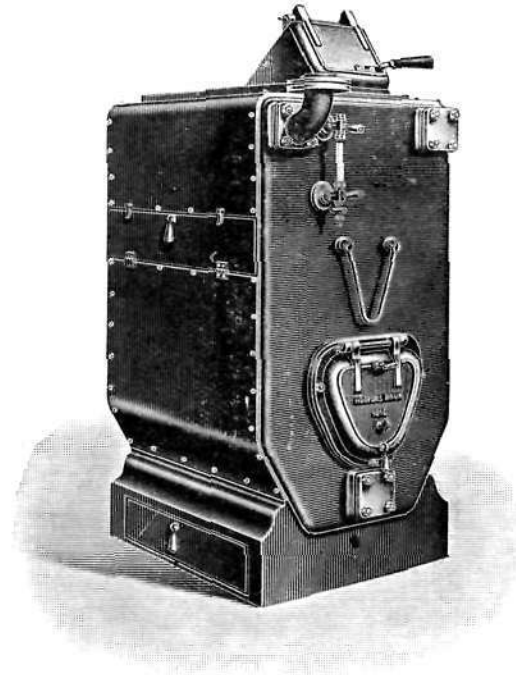
KAAKELIUNIN OVIA

uusmallisiin koriste-
uuneihin.

Patenteeratut
lämmityslaitos-
kattilamme läm-
pimälle vedelle
ja höyrylle ovat
ilmastollisten
olosuhteitem-
me mukaan va-
rustetut erikoi-
sen suurella tu-
lipesällä poltto-
aineita varten.

Högfors'in patentti.

Täydellisiä

Kylpyhuone-, W. C.- ja
Vesijohtolaitoksia

hankkii ja asettaa paikoilleen
nopeaan ja kohtuullisiin hin-
toihin maamme alallaan van-
hin liike □ □ □ □ □ □ □

Rob. Huber

HELSINKI:
MIKONKATU 13-15. — PUH. 271.

TAMPERE:
KAUPPAKATU 11. — PUH. 378.

TURKU:
LINNANKATU 16. — PUH. 1309.

VIIPURI:
REPOLANKATU 13. — PUH. 130.

VAAASA:
RAATHUONEENKATU 19. — PUH. 543

ARKITEKTEN

TIDSKRIFT FÖR ARKITEKTUR OCH DEKORATIV KONST

alallaan Suo-
men edullisin
ilmoitusväline.

Halvat hinnat!

Näytenumero ja kus-
tannusarviot ilmaiseksi!

Ilmoituksia! Täyttääksemme ilmoittajien tarvetta ilmoitetaan täten, että jokaisen henkilön, joka aikoo ilmoittaa tässä aika-
kauslehdessä tai haluaa ilmoittamista koskevia tietoja on ainoastaan ilmoitettava nimensä ja osoitteensa puh. N:o 44 66
jolloin lehden edustaja haluttuna aikana ja päivänä saapuu.

Th. Wulff Paperi- ja Piirustus- tarpeiden kauppa

Helsingissä - Pohjois-Esplanadinkatu 43.

Kaikenlaatuisia 1:ma Piirustustarpeita

Halvimpiin hintoihin.

P. Sidorow

Suomalainen Kalustokauppa
Osakeyhtiö

Suomen suurin konekauppa!

::: Konttori ja Konenäyttely ::: ::: Pyytäkää erikoistarjous! :::

Helsingissä, Aleksanterinkatu n:o 7
(entinen Vaasan Pankin huoneusto, vastapäätä Yhdyspankkia.)

Suorittaa oman insinöörin johdolla täydellisiä konelaitoksia kaikilla aloilla, joista mainittakoon: täydellisiä sahalaiteksia, myllyjä, meijereitä, puusepäntehtaita puumassatehtaita y. m.

Hyvin lajiteltu varasto:

TAPETTEJA, REUNUKSIA, KORKKI-
MATTOJA JA RULLAKARTIINEJA

Viipurin Tapettikauppa

KARL LAGERBLOM

Helsingissä Aleksanterink. 50. Telef. 20 94.

VÄINÖ HONKALINNA (Borgman)

Taide- ja Rakennustakomo

Viipuri. . . Papulankatu 4. . . Puh. 8 05.

Tekee kaikkea rakennusalaan kuuluvaa hienompaa työtä.
Suunnitelmia ja kustannusarvioita tehdään ilmaiseksi.

J. LÖFDAHL

Linnankatu 1 TURKU Sähköos. LÖFDAHL

Tukku- ja vähittäiskauppa kaikenlaatuisia
rauta-, väri- ja rakennusaineita sekä työkaluja.

Sanduddin

Tapetti- & Mattoliike

Helsinki P. Esplanaadik. 25 telef. 49 79
on maamme vanhin, suurin ja ajan-
mukaisemmin järjestetty erikoisliike

Tapetti ja Mattoalalla

Haaraosasto Viipurissa Aleksanterin-
katu 19 telef. 13 05

Ulko- ja sisämaalauksessa käytettävää Kivennäisvärimaalia

Glorial

Veteen sekoitettuna pysyvää, vaan kuitenkin sateessa liukematonta. Korvaa öljy- ja liimavärejä. Kuivaa nopeasti. Pyytäkää mallinäytteitä ja hintaluetteloja.

Ullrich, Anderzén & Co.

Helsinki. Telefon 20 59.

Lång & Leppäaho
Osakeyhtiö

Aleksanterink. 13. — Puhelin 143.

Konttori- ja kirjoitustarpeita
Paperia. Tukuttain ja vähittäin.

— Konttorikalustoja. —

Suomen Käsityön Ystävät

Unionink. 23 — Puhelin 22 20.

Myy ja järjestää kaikenlaatuisia korusompeluja, kuin myös kutomatöitä.

Kukaan liikemies

älkөөn laiminlyökö hankkia itselleen laajan ostokyyisen ostajapiirin ilmoittamalla

„KOTITAITEESSA“.

Täyttääksemme ilmoittajien tarvetta ilmoitetaan täten, että jokaisen henkilön, joka aikoo ilmoittaa tässä aikakauslehdessä tai haluaa ilmoittamista koskevia tietoja, on ainoastaan ilmoitettava nimensä ja osoitteensa puh. 44 66, jolloin lehden edustaja haluttuna päivänä ja aikana saapuu.

Ruoholahden lautatarhassa

ent. Odert Laineen, nyttemmin Porvoon ja Hämeenlinnan höyrysahojen valmistajien paikallismyynnejä. Alituinen varasto kaikenlaisia höylättyjä ja höyläämättömiä puutavaroita rakennustarpeita varten. Erittäin mainittakoon: Hylky-lautoja, Lattialautoja, Paneelia, Listoja, Vuorauslautoja, Kaari- & Karmilautoja, Valmiita Ovia & Akkunoita, Puutarha- & Huvilakalustoja y. m. Siromallisia parkettilattioita tammesta ja männystä.

Kaikenlaatuisia puusepäntöitä suurempia tilauksia piirustusten mukaan. Piirroja, Parruja ja Palkkeja toimitetaan myös tilauksen mukaan — Lautatarhan Puhelinnumero on 55 28. — HUOM! Halvat hinnat.

England wants to trade in Finland
Finland wants to trade in England!

ADVERTISE IN THE
ENGLISH MERCATOR

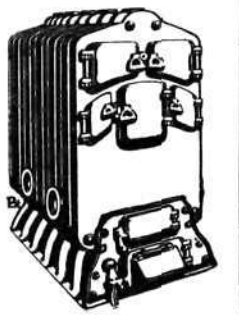
Helsingfors • Nylandsg. 3—5.

M. LEHTOSEN Rauta- ja Metalliteollisuustehdas.

HELSINKI, ABRAHAMINK. 15, PUH. 25 01.

Tekee kaikkia ammattiin kuuluvia töitä, niinkuin koneiden, pannujen, automobiilien, moottorien, putkijohtojen korjauksia ja ylöspanoa. Kupariastioita valmistetaan, tinataan ja korjataan. Kaikki huolellisesti ja nopeaan.

HUOM! Ihanne-kassakaappeja valmistetaan.

== Vesi-, Viemäri- ja Lämpöjohtoja. ==
Torvia, Torvenosia, Hanoja, Pumppuja.

== A.-B. VESIJOHTOLIIKE O.-Y. ==

• Helsinki • Nuoranpunojankatu 4 A • Puh. 33 18 •

HELSINKI

ANKKURIK 5 TEL6181

Yli-Antti Johnson

HELSINKI

VALOKOPIO

VALKO- ja RUMKEA KOPIOINTIA

PIIRUSTUS- ja KOPIO-PAPERIA

KALKERIPAPERIA

HELSINKI

TEKNISKA FÖRENINGENS I FINLAND FÖRHANDLINGAR

on Suomen edullisin ilmoituslehti.

Helsingissä • Uudenmaank. 3—5

. . . . Puhelin 44 66

R. AALTO

Helsinki. — Kulmakatu 10.

□ □ □ Puhel. 6095. □ □ □

Suorittaa hyvin ja halvalla kaikkia rakennusalaan kuuluvia takomotöitä.

VERHOILIJJA

J. K. MANNERSTRÖM,

PÜRSIMIEHENKATU 25, PUH. 27 50, täyttää sekä päällystää huonekaluja, patjoja y. m.

== PUUSEPÄNTÖITÄ. ==

HELSINGIN ASFALTTI OSAKEYHTIÖ

Konttori: Sörnäisten Rantatie 2. Telef. 10 86.

Sähköosote: Asfalttiyhtiö, Helsinki.

Erikoisala:

Sementtitorvia,
koneella puristettuja.

Kaivorenkaita.

Asfalteerausta

sekä huoneissa että ulkosalla.

Erikoisala:

Veden poissalpaaminen vedenpintaa alempana olevista kellareista.

Karjalääväin, meijerien, fallien ja sikoläättien asfalteeraus.

Rekisteröity tavaramerkki

Tehtaant Hakasalmen torin laidalla:
Asfaltti- & Torvitehdas

Naftaliinittomia Kattamisaineita, kuten:

Asfalttikattohuopaa, Asfalttilakkaa,
Peltivernissaa, Kreosoottitervaa,
Kreosoottijölyä, Vuorauspahvia y. m.

Täydellisiä katonkattamisia
suoritetaan takauksella.

JULIUS TALLBERG

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja
Kullattua kuparia, messinkiä, nikkellä y. m.
Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan mitä pikimmin tehtaalta.

Erilaatuisia huonekalulukkoja.

Rokkolan hyväksi tunnettua **Peililasia** määrättyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

Juho F. Aaltosen Tapettikauppa

Erottaja N:o 11 :: Puhelin 33 65.

Varasto aistikkaita tapettia kaikista KOTI- ja parhaimmista ULKOMAAN tehtaista. Friisiä, reunuksia, kullalistoja, korkkimattoja, pinkopaperia ja -pahvia y. m., y. m.

Rakentajat huom.! ■ ■ **Rakentajat huom.!**

Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiiä, riukuja, lankkuja, lautoja, telinelankkuja, halkoja y. m. myy

Helsingissä, Vladimirinkatu 11.

Puhelin 37 56 ja 65 41.

Niilo Ahlgren

K. METSOMÄKI

KORISTE- JA RAKENNUS-TAKEITTENTEHDAS

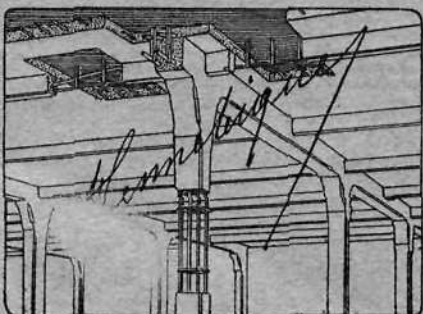
Helsinki - - Tel. 24 95.

Valmistaa takorautatarpeita niinkuin porraskäytävä- ja veranda-aitoja, porttia, palotikapuita, rakennusaineiden nostohissiiä y. m.

Sepän liikkeeseen kuuluvia töitä.

Puhelin

28 91

Puhelin

28 91

Aug. Kiökemeister

— Helsinki —

Suorittaa kaikenlaisia rautabetoni-konstruktioneja

„Hennebique systeemin“ mukaan.

Taidetakomo

|| KORU ||

Eino Schroderus.

■ ■ ■ Valmistaa lampuja, lyhtyjä, kynttilälampuja, kirjoitustelineitä, huonekaluheloja y. m., y. m.

Ottaa suorittaakseen kaikenlaatuista rauta-, kupari- ja messinkiteollisuuden alalle kuuluvaa taiteellista työtä.

EINO SCHRODERUS.

Arkkitehti

Tampereen
Höyrypuuseppä Osakeyhtiö

valmistaa

Huonekaluja ja
 Puusepäntöitä

Näyttelyvarasto Tampereella Puutarhakadun 16:sta.

Tampereen
Rakennuskonttori

myy halvimmalla

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamatonta.
Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstorp.
Tulenkestäviä tiiliä ja savea.
Ikkunalasia, Tapettia, pinkopaperia ja pahvia.
Maalitarpeita ja Värnissoja.
Rakennustarpeita ja Työkaluja.
Konetarpeita ja Öljyä.
Rautatiekiskoja ja J-rautoja.

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

Tehdas, Konttori ja Varasto Fredriksberginkatu 13—15. Konttori puhelin 270. Varasto puhelin 67 95.

MYYPPI: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuivia lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.
 VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori ja myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia rakennusalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla sekä yleensä kaikkia puuteollisuusosalalle kuuluvia töitä.

MYYPPI: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuina ja pilkottuina sekä kotinajettuina.
 VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsii, vasa ja piuruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

TAITEELLINEN
ASIOIMISTO Kluuvik. 3

■ Huonekalukankaita ■ Mattoja ■ Verhoja ■
 ■ Taideteollisuusesineitä ■

LIBERTY- silkkiä
 samettia

ILMOITTAMINEN
KOTITAIDE-
 lehdessä
 — on edullisin! —

ILMOITUSOSASTO: Helsinki. —
 Uudenmaank. 3—5. — Puh. 44 66.

Helsingin Puuseppätehdas Osakeyhtiö

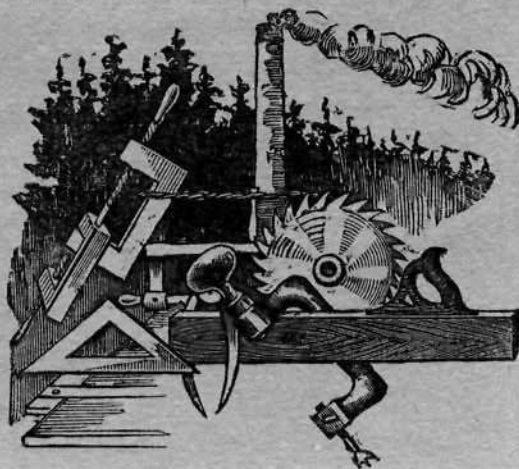
Lastenkotok. 5

Helsingissä

Sähköosoite.
 PUUSEPPÄ
 Puhelin 13 53

Valmistaa
Huonekaluja,
Konttorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y. m.
sisustuksia.

Ikkunoita, Ovia, Par-
 kettilattioita sekä
 kaikkia puuseppä-
 alalle kuuluvia
 töitä.

HELSINGIN
RAKENNUSAINE
 KAUPPA O.-Y.

Pääliike: Heikinkatu 3. Haarakauppa: Hämeenkatu 2.
 Sähköosoite: RAKENNUSAINE.
 Puhelimet: Myymälä 256. Konttori 18 68.

Rakennusaineita, Rautatavaraa.
Värejä, Öljyjä, Koneita. ❀ ❀
Työ- ja Talouskaluja. ❀ ❀ ❀